

Szkoła w Chmurze

Historia, platforma i model działania

Dla Szkoły w Chmurze punktem startowym był styczeń 2019 roku.

Istniała już wtedy Fundacja Społeczeństwo (rok założenia: 2010) oraz wcześniejsze placówki edukacyjne założone przez Mariusza Truskowskiego: żłobek i przedszkole Zielona Wieża (od 2014 r.) oraz szkoła podstawowa Turkusowa Wieża (od 2016 r.). Były to miejsca tworzone z myślą o relacjach, samodzielności i bardziej świadomej edukacji.

W styczniu 2019 roku zaczęliśmy — **Barbara Jędrusiak i Mariusz Truskowski** — pracę nad kolejnym krokiem: liceum stacjonarnym oraz platformą edukacyjną dla uczniów.

Dlaczego platforma?

Przyświecał nam cel taki jak bardzo wielu osobom w Polsce i na świecie - **znaleźć rozwiązanie, które pozwoli uczniom rozwijać ich talenty, uczyć się przez doświadczenie, budować relacje.**

Celem platformy było takie uporządkowanie nauki (czy to w szkole, czy w edukacji domowej), aby uczeń mógł sprawnie realizować podstawę programową: opanować to, co naprawdę wymagane i w pozostałym czasie współtworzyć projekty, rozwijać pasje, zdobywać kompetencje XXI wieku.

W klasycznej szkole nauczanie opiera się na systemie lekcyjnym. Lekcja trwa tyle samo dla wszystkich, choć uczniowie mają różne tempo, różne zainteresowania i różny poziom zaangażowania. Nauczyciel często musi jednocześnie wspierać tych, którzy chcą iść dalej, tłumaczyć tym, którzy potrzebują więcej czasu, oraz utrzymywać porządek w grupie.

Chcieliśmy stworzyć inny model: taki, w którym część pracy z podstawą programową uczeń wykonuje samodzielnie, z **dobrze zaprojektowanymi materiałami**, a przestrzeń spotkania z nauczycielem i szkołą może być bardziej wartościowa.

1. Kim są założyciele?

Szkołę w Chmurze założyliśmy my: Barbara Jędrusiak i Mariusz Truskowski.

Do tego projektu przyszlismy z bardzo różnych doświadczeń, które spotkały się w jednym miejscu.

Ja, zanim zaczęłam tworzyć Szkołę w Chmurze, zdobywałam doświadczenie w edukacji, pracy wychowawczej i działaniach społecznych. Byłam między innymi:

- harcerką, drużynową i szefową szkoły instruktorek,
- finalistką Olimpiady Literatury i Języka Polskiego,
- stypendystką Krajowego Funduszu na Rzecz Dzieci,
- uczestniczką światowych finałów drużynowego konkursu kreatywności Odyseja Umysłu,
- absolwentką Akademii Wychowawców Bullerbyn,
- nauczycielką w małej szkole demokratycznej: „Przygoda” w Warszawie, a potem „Przeźrenia” w Krakowie.

Z tych doświadczeń wzięłam przekonanie, że **istnieją tacy młodzi ludzie, którzy najlepiej rozwijają się, gdy mają dużo wolności i odpowiedzialności zarazem** i dla takich chciałam tworzyć szkoły.

Mariusz od bardzo młodych lat tworzył projekty. Zaczynał w internecie w czasach, gdy internet w Polsce dopiero się kształtował. Już wtedy budował przedsięwzięcia, które **łączyły technologie, organizację ludzi i praktyczne rozwiązywanie problemów**.

Wśród jego wcześniejszych projektów były między innymi:

- strona internetowa z recenzjami filmów (zrobił ją jak był w 7 klasie, po paru latach przegrała z filmweb i imdb),
- jeden z bardzo wczesnych sklepów internetowych - stworzony jeszcze w liceum dla sklepu z narzędziami prowadzonego przez jego rodziców,
- non-profitowe radio studenckie, w którym działało ponad 100 osób,
- portal chomikuj.pl,
- YetiPay do płatności internetowych (dziś część przelewy24),
- Auto-Backup - aplikacja do automatycznych kopii zapasowych,
- Super Paczka - integrator usług kurierskich,
- Podaj Dalej - portal służący wzajemnej pomocy ludzi.

Wiele z tych projektów nie wyszło, albo szybko się zakończyło, ale dały mu doświadczenie w budowaniu organizacji, technologii, zespołów i przedsięwzięć, które wyprzedzały swój czas.

Jednocześnie przez wiele lat intensywnie zajmował się rozwojem osobistym, społecznym i edukacyjnym. Odwiedzał szkoły i społeczności na różnych kontynentach, rozmawiał z ich twórcami, obserwował różne modele edukacji i szukał odpowiedzi na pytanie, jak tworzyć środowiska, w których ludzie mogą rozwijać się pełniej i bardziej odpowiedzialnie. Studiował także metodę Porozumienia Bez Przemocy (Nonviolent Communication), ucząc się od międzynarodowych trenerów i praktyków tego podejścia.

Występował na konferencjach poświęconych edukacji i zmianom społecznym. Jednym z takich wystąpień był jego wykład „Jak zmienić edukację?” podczas TEDx Tarnów 2019, w którym opowiadał o wielu ideach, które kilka miesięcy później zaczęły materializować się w projekcie Szkoła w Chmurze.

Te doświadczenia sprawiły, że w pewnym momencie zdecydował, iż chce **znaczną część swojej energii, doświadczenia i zasobów finansowych przeznaczyć na działalność społeczną** - szczególnie edukację.

Tak powstały Fundacja Społeczeństwo, Zielona Wieża i Turkusowa Wieża. Ale szybko pojawiło się większe pytanie: jak zmieniać edukację nie tylko dla małej grupy dzieci w jednej placówce, ale szerzej — dla rodzin w całej Polsce?

Szkoła w Chmurze miała być odpowiedzią na to pytanie.

2. Dlaczego nie skorzystaliśmy z gotowej platformy?

W 2019 roku sprawdzaliśmy dostępne rozwiązania i **nie zaczynaliśmy od założenia, że wszystko trzeba budować samodzielnie**. Problem polegał na tym, że istniejące wtedy platformy odpowiadały tylko na część naszych potrzeb:

- e-podręczniki / późniejsza ZPE — były wartościową publiczną bazą materiałów i e-podręczników, ale nie prowadziły ucznia jak zeszyt ćwiczeń krok po kroku przez pełną ścieżkę pracy, z bieżącym feedbackiem i sprawdzaniem zadań otwartych.
- Scholaris — był raczej repozytorium zasobów dla nauczycieli niż uporządkowaną platformą, która samodzielnie prowadzi ucznia przez podstawę programową.
- WSiPnet i platformy wydawnicze — poszukiwaliśmy bardziej interaktywnego zeszytu ćwiczeń, niż podręcznika.
- Squla i Eduelo — dobrze sprawdzały się jako quizy i ćwiczenia dla szkoły podstawowej, ale nie odpowiadały w 100% podstawie programowej i nie miały zadań otwartych

- Pi-stacja, Matlandia, Matzoo czy MegaMatma — były przydatne przedmiotowo, zwłaszcza w matematyce, ale obejmowały tylko fragment edukacji, a nie całą podstawę programową.
- ORPEG, Libratus, Centrum Nauczania Domowego — były związane z konkretnym modelem organizacyjnym albo grupą uczniów, ale nie dawały nam gotowej platformy, którą można było po prostu przyjąć jako własne narzędzie realizujące wszystkie nasze założenia.

Potrzebowaliśmy rozwiązania o innej logice:

1. Interaktywny zeszyt ćwiczeń, nie podręcznik
2. uporządkowany system prowadzący ucznia przez podstawę programową, a nie biblioteka materiałów lub quizów
3. nie chcieliśmy powielać wiedzy, która już jest w książkach i internecie, tylko stworzyć narzędzie, które wymaga znalezienia informacji, zrozumienia, podania odpowiedzi
4. które pokazuje wynik i postęp
5. obejmuje pełną podstawę programową i nie zostawia ucznia samego z chaosem materiałów.

Rdzeniem platformy uczyniliśmy karty pracy.

W skrócie: w 2019 roku istniały wartościowe platformy edukacyjne, ale żadna z nich nie łączyła jednocześnie wszystkich elementów, których potrzebowaliśmy.

W sytuacji, **gdy istniały gotowe produkty technologiczne, które spełniały nasze założenia — korzystaliśmy i korzystamy z nich.** Takie narzędzia to np.:

1. Intercom - do kontaktu z uczniami i rodzicami poprzez wiadomości i maile
2. Amazon Web Services, w tym S3 - do obsługi połączeń telefonicznych
3. Salesforce - wykorzystywany jako baza danych o uczniach, ich dokumentach i procesach,
4. Slack - do komunikacji wewnętrznej zespołu
5. Airtable - wykorzystany np. do akcji "Przenocuj Chmurzanina"
6. SMSPlanet - do wysyłania wiadomości SMS
7. GetResponse - do wysyłek wiadomości mailowych do większych grup odbiorców,
8. Calendly - do umawiania spotkań, np. konsultacji psychologicznych
10. Typeform - do budowania formularzy, np. rekrutacja do zespołu
11. Cognito - do zbierania zgłoszeń, np. na obozy dla uczniów
12. Ping.tm, ClickUp i Trello - do zarządzania projektami, zadaniami i pracą zespołów
13. Google Workspace, w tym Gmail, Docs, Drive, AppSheet, Firebase i Gemini
14. n8n i zapier - automatyzacje

3. Kto stworzył platformę?

W styczniu 2019 roku nie istniała jeszcze Szkoła w Chmurze. Istniała szkoła podstawowa Turkusowa Wieża z około 60 uczniami. **Zadanie stworzenia platformy wzięła na siebie Fundacja Społeczeństwo** - organizacja pożytku publicznego założona przez Mariusza w 2010 roku jako centrum jego aktywności non-profit.

Jakie były powody wyboru fundacji?

- **Szkoła powinna finansować przede wszystkim bieżącą edukację uczniów.** Jej środki są przeznaczone na codzienne działanie placówki: naukę, organizację pracy, obsługę uczniów i realizację obowiązków szkolnych.
- **Budowa platformy była czymś innym niż zwykły zakup narzędzia dla szkoły.** To była wieloletnia inwestycja technologiczna, wymagająca stworzenia koncepcji, materiałów, kart pracy, systemu informatycznego, testów i późniejszego rozwoju.
- Taki projekt wymagał nakładów zanim pojawiła się duża skala. **Platformę trzeba było tworzyć wcześniej** — zanim korzystało z niej wielu uczniów i zanim było wiadomo, jak szybko rozwinie się cały model.
- Dlatego Fundacja była bardziej naturalnym miejscem do prowadzenia tego projektu. Mogła rozwijać platformę etapami, długofalowo i z myślą o celach edukacyjnych, bez obciążania bieżącego budżetu szkoły.
- Istotne było też to, że **Fundacja Społeczeństwo działa jako organizacja pożytku publicznego.** Oznacza to, że jej działalność jest nastawiona na cele społeczne, a nie na prywatny zysk. Była to gwarancja niekomercyjnego ducha tego przedsięwzięcia i tego, że żaden prywatny kapitalista na tym nie zarobi.

Najprościej mówiąc: szkoła miała koncentrować się na codziennej edukacji uczniów, a Fundacja mogła odpowiedzialnie prowadzić wieloletnią pracę nad narzędziem, które miało tej edukacji służyć.

4. Pierwsi użytkownicy platformy

Do września 2019 roku powstały karty pracy dla klas 4–8 szkoły podstawowej z obowiązkowych przedmiotów, z wyjątkiem języków obcych i matematyki. W sumie ponad 1000 interaktywnych ćwiczeń, jako efekt pracy ponad setki nauczycieli. W kolejnych etapach rozwijaliśmy bazę materiałów o:

- przedmioty licealne,
- matematykę dla szkoły podstawowej i liceum,
- karty pracy dla klas 1–3,
- materiały na poziomie rozszerzonym w liceum.

Pierwszymi użytkownikami platformy byli uczniowie stacjonarnej szkoły podstawowej Turkusowa Wieża, którzy zaczęli korzystać z niej we wrześniu 2019 roku.

W marcu 2020 roku, po wybuchu pandemii koronawirusa, **udostępniliśmy platformę bezpłatnie wszystkim zainteresowanym szkołom.** W tym okresie zarejestrowały się na niej tysiące użytkowników.

Od września 2020 roku szkoły znów były otwarte dla uczniów, a z platformy korzystali:

- uczniowie stacjonarnej szkoły podstawowej Turkusowa Wieża,
- uczniowie nowo otwartego stacjonarnego Liceum w Chmurze,
- uczniowie edukacji domowej w szkole podstawowej Turkusowa Wieża,
- uczniowie edukacji domowej w Liceum w Chmurze,
- uczniowie edukacji domowej ze szkół spoza województwa mazowieckiego, które nazywaliśmy szkołami partnerskimi.

Od tego samego roku z platformy nieodpłatnie korzystali również uczniowie jednej stacjonarnej szkoły publicznej oraz jednej stacjonarnej szkoły niepublicznej. Dostęp został im udzielony bezpłatnie w ramach pilotażowego programu „szkoła modułowa”, który zakończyliśmy po dwóch latach.

Łączna liczba użytkowników-uczniów we wrześniu 2020 roku nie przekroczyła 200 osób.

5. Dlaczego obecnie Szkoła w Chmurze to głównie edukacja domowa?

Jak widać, platforma została stworzona i była używana w różnych modelach edukacyjnych. **Nie było naszą intencją, by była zaprojektowana wyłącznie dla uczniów edukacji domowej.**

Chcieliśmy dobrej edukacji dostępnej szeroko. Próbowaliśmy różnych rozwiązań:

- zakładać autorskie placówki stacjonarne, a potem otwierać kolejne według sprawdzonego przepisu w innych miejscach w Polsce (udało się to na poziomie żłobków i przedszkoli, ale tylko w kilku sztukach)
- wdrażać w tradycyjnych szkołach stacjonarnych program „szkoły modułowej”, który polegał na tym, że uczeń może zrezygnować z uczęszczania na lekcje wybranego przedmiotu, zamiast tego realizować podstawę programową na platformie na świetlicy szkolnej i zaoszczędzony czas wykorzystywać na swoje projekty
- przyjmować uczniów do edukacji domowej

Okazało się, że to właśnie edukacja domowa urosła. Dlaczego?

- **Edukacja domowa rozwiązywała problem dostępności**
- **Edukacja domowa była relatywnie tania dla rodziny**

W Polsce istnieje trochę świetnych szkół alternatywnych. Problem polega na tym, że bardzo często kosztują kilka tysięcy złotych miesięcznie. W efekcie są dostępne dla stosunkowo niewielkiej grupy rodzin. Edukacja domowa pozwoliła zaoferować część wartości edukacji alternatywnej przy dużo niższej barierze finansowej. Nie była darmowa w sensie wysiłku rodziny. Ale była dużo bardziej dostępna ekonomicznie.

- **Trafiliśmy na moment historyczny**

Gdybyśmy zrobili dokładnie ten sam projekt w 2012 roku, prawdopodobnie nie urosłby tak szybko. Pomiędzy 2019 a 2022 rokiem wydarzyło się kilka rzeczy naraz:

- pandemia,
- gwałtowny wzrost kompetencji cyfrowych rodzin i rozwój narzędzi cyfrowych
- kryzysy psychiczne dzieci i młodzieży,
- coraz większe niezadowolenie części rodzin z tradycyjnej szkoły,
- zmiany prawne w edukacji domowej

To stworzyło bardzo wyjątkowy moment.

- **Edukacja domowa pozwalała rodzinom organizować życie po swojemu**

Część rodzin przyszła do nas nie dlatego, że chciała więcej matematyki albo lepszy podręcznik. Przyszła dlatego, że chciała odzyskać wpływ na organizację życia. Na przykład:

- podróżować,
- trenować sport,
- dostosować rytm dnia do dziecka,
- ograniczyć codzienny stres związany ze szkołą.

To jest potrzeba życiowa, nie tylko edukacyjna.

- **Platforma była katalizatorem**

I tu wracamy do platformy. Liczba uczniów nie wynikała wyłącznie z edukacji domowej. Wynikała z połączenia:

- edukacji domowej i dotarcia z informacją o takiej możliwości do szerokiej grupy osób
- platformy,
- organizacji egzaminów,
- wsparcia rodziców,
- społeczności.

Sama edukacja domowa istniała w Polsce wcześniej. Sama platforma też nie wystarczyłaby. **Dopiero połączenie tych elementów stworzyło coś, co można było stosunkowo łatwo rekomendować innym rodzinom.**

Wraz z zainteresowaniem szkoła podstawowa Turkusowa Wieża zmieniła nazwę na Szkoła w Chmurze. Wciąż miała i dalej ma uczniów stacjonarnych, ale oprócz tego dynamicznie zaczęła wzrastać w niej oraz w Liceum w Chmurze liczba uczniów edukacji domowej.

Na wykresie widać, że **liczba uczniów w ostatnich latach się stabilizuje i zmniejsza.**

Wykres poglądowy.

Warto dodać, że po tym, jak Urząd Miasta Warszawa zasygnalizował, że jest dla nich dużym obciążeniem przekazywanie dotacji dla uczniów niemieszkających w Warszawie - **otworzyliśmy wiele szkół w różnych lokalizacjach**. Aktualna lista szkół to:

Warszawa Szkoła Podstawowa „Szkola w Chmurze”; I Liceum w Chmurze

Poznań Szkoła Podstawowa „Szkola w Chmurze” w Poznaniu; Liceum Ogólnokształcące „Liceum w Chmurze” w Poznaniu

Poznań II Szkoła Podstawowa „Szkola w Chmurze” w Poznaniu; II Liceum Ogólnokształcące „Liceum w Chmurze” w Poznaniu

Chełm Liceum Ogólnokształcące „Liceum w Chmurze” w Chełmie

Katowice Szkoła Podstawowa „Szkoła w Chmurze” w Katowicach; Liceum Ogólnokształcące „Liceum w Chmurze” w Katowicach

Konin Szkoła Podstawowa „Szkoła w Chmurze” w Koninie; Liceum Ogólnokształcące „Liceum w Chmurze” w Koninie

Kutno Szkoła Podstawowa „Szkoła w Chmurze” w Kutnie; Liceum Ogólnokształcące „Liceum w Chmurze” w Kutnie

Lublin Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Szkoła w Chmurze” w Lublinie; Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące „Liceum w Chmurze” w Lublinie

Nysa Szkoła Podstawowa „Szkoła w Chmurze” w Nysie; Liceum Ogólnokształcące „Liceum w Chmurze” w Nysie

Olsztyn Szkoła Podstawowa „Szkoła w Chmurze” w Olsztynie; Liceum Ogólnokształcące „Liceum w Chmurze” w Olsztynie

Ostrołęka Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Szkoła w Chmurze” w Ostrołęce; Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące „Szkoła w Chmurze” w Ostrołęce

Płock Szkoła Podstawowa „Szkoła w Chmurze” w Płocku; Liceum Ogólnokształcące „Liceum w Chmurze” w Płocku

Pułtusk Szkoła Podstawowa „Szkoła w Chmurze” w Pułtusku; Liceum Ogólnokształcące „Liceum w Chmurze” w Pułtusku

Tarnobrzeg Szkoła Podstawowa „Szkoła w Chmurze” w Tarnobrzegu; Liceum Ogólnokształcące „Liceum w Chmurze” w Tarnobrzegu

Toruń Szkoła Podstawowa „Szkoła w Chmurze” w Toruniu; Liceum Ogólnokształcące „Liceum w Chmurze” w Toruniu

Wodzisław Śląski Szkoła Podstawowa „Szkoła w Chmurze” w Wodzisławiu Śląskim; Liceum Ogólnokształcące „Liceum w Chmurze” w Wodzisławiu Śląskim

Wrocław Szkoła Podstawowa „Szkoła w Chmurze” we Wrocławiu; Liceum Ogólnokształcące „Liceum w Chmurze” we Wrocławiu

6. Dalszy rozwój platformy i jej funkcjonalności

Wraz ze wzrostem liczby uczniów platforma rozwijała się dalej. Nadal była narzędziem metodycznym, ale coraz bardziej stawała się także zapleczem organizacyjnym szkoły.

Z czasem pojawiły się między innymi funkcje związane z:

- zapisami na egzaminy klasyfikacyjne,
- zdawaniem egzaminów przy użyciu platformy,
- generowaniem dokumentacji egzaminacyjnej i protokołów,
- przygotowywaniem świadectw do druku,
- wysyłaniem komunikatów do uczniów przez popupy, SMS-y i maile,
- strefą rodzica z materiałami i ogłoszeniami,
- formularzami, na przykład zamówieniami podręczników,
- dodawaniem przez nauczycieli dostępności na egzaminy,
- kalendarzem wydarzeń: konsultacji, kursów, warsztatów i wykładów.

To ważne: **platforma nie była jednym produktem kupionym raz**. Była rozwijającym się systemem, który odpowiadał na zmieniające się potrzeby uczniów, rodziców, nauczycieli i zespołu szkoły.

7. Jak rozwijała się Szkoła w Chmurze jako ekosystem

„Szkoła w Chmurze” to społeczność nauczycieli, uczniów i rodziców, ale także ekosystem tworzony przez różne podmioty i placówki.

Ten model nie powstał od razu jako gotowa struktura. Rozwijał się razem ze szkołą.

Najistotniejszymi podmiotami są:

1. Fundacja Społeczeństwo
2. szkoły (pełna lista wymieniona powyżej)
3. spółki z o.o., które pełnią funkcje organów prowadzących szkoły, a ich jedynymi udziałowcami są fundacje
4. Fundacja Szkoła w Chmurze

Oprócz tego Szkoła w Chmurze ma bardzo wielu partnerów, podwykonawców i współpracowników. Z podmiotów związanych osobowo można wymienić:

- Who Else Poland, która udzielała pożyczek w momentach, gdy traciliśmy płynność finansową
- QAC, która prowadziła księgowość i kadry
- NetSharks i Talo, które wynajmują niektóre lokale dla szkół

Ważne jest również doprecyzowanie, że na żadnym etapie Mariusz ani Barbara nie byli właścicielami spółek prowadzących szkoły ani właścicielami fundacji związanych z tym modelem. W przypadku fundacji trzeba zresztą powiedzieć to precyzyjnie: **fundacja nie ma właścicieli**. Ma organy, statut i majątek przeznaczony na realizację celów statutowych. Dotyczy to w szczególności opłat za platformę, które w całości pozostały wewnątrz struktury o charakterze non-profit.

W szybkim rozwoju, zwłaszcza w trudnych momentach, korzysta się z zasobów, które są dostępne, sprawdzone i gotowe do działania. Nie zwalnia to z obowiązku dokumentowania usług, umów, kosztów i decyzji.

8. Jak zmieniała się cena platformy?

Pytania o cenę platformy są zrozumiałe. Działalność edukacyjna finansowana ze środków publicznych wymaga wysokiego poziomu odpowiedzialności, dokumentacji i przejrzystości.

W latach 2021–2022, kiedy skala Szkoły w Chmurze była jeszcze dużo mniejsza niż później, model wyglądał tak:

- **standardowa opłata za platformę wynosiła 250 zł miesięcznie od ucznia,**
- opłata dla ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego wynosiła 2500 zł miesięcznie,
- w tej kwocie nie chodziło wyłącznie o „dostęp do platformy” — pakiet obejmował także **średnio 15–18 godzin miesięcznie (4 h tygodniowo) indywidualnych zajęć 1:1 z opiekunem edukacyjnym**. Były to zajęcia wspierające ucznia w planowaniu nauki, organizacji pracy, motywacji, monitorowaniu postępów i dostosowywaniu procesu do jego potrzeb. Oprócz tego że sama platforma była dostosowywana do potrzeb uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, uznaliśmy, że wsparcie żywego człowieka może być wartościowe dla tych uczniów, dlatego postanowiliśmy dołączyć go do platformy – by w całości zadbać o ich doświadczenie edukacyjne.

Później model został zmieniony. Gdy liczba uczniów znacząco wzrosła, a zasady finansowania edukacji domowej uległy istotnej zmianie, Fundacja Społeczeństwo obniżyła opłaty:

- do 100 zł miesięcznie od ucznia,
- do 250 zł miesięcznie od ucznia z orzeczeniem.

W tym drugim przypadku zakres był już inny: obejmował dostęp do platformy oraz dostosowania dla uczniów z orzeczeniami. Bezpośrednie wsparcie specjalistów było od tego momentu organizowane przez szkołę i zatrudnianych przez nią specjalistów, a nie w ramach pakietu platformowego.

Ten model był bardziej jednoznaczny: **oddzielał narzędzie technologiczne od bezpośredniego wsparcia specjalistycznego.**

W rozszerzonej wersji materiału pokażemy dokładniej, jak zmieniały się zakres działań, ceny i sposób organizowania wsparcia.

9. Co z wynikami matur i egzaminów?

Wyniki egzaminów są dla każdej szkoły ważnym sygnałem. Traktujemy je poważnie.

Nie chcemy ich pomijać ani tłumaczyć ogólnikami. Jednocześnie nie zgadzamy się na to, żeby **wyniki matur były używane jako prosty dowód na to, że szkoła była „fikcyjna” albo że platforma nie działała.**

To są różne pytania.

Jedno pytanie brzmi: jakie wyniki osiągają uczniowie i jak możemy ich lepiej wspierać?

Drugie pytanie brzmi: czy szkoła, platforma, materiały, egzaminy, wsparcie i procesy organizacyjne realnie istniały i działały?

Na oba pytania trzeba odpowiadać uczciwie, ale nie należy ich mieszać.

Szkoła w Chmurze przyjmowała bardzo różne osoby: uczniów samodzielnych, uczniów w kryzysie, uczniów po trudnych doświadczeniach szkolnych, sportowców, osoby neuro różnorodne, rodziny za granicą, uczniów przychodzących na różnych etapach edukacji i z różnym przygotowaniem.

Dlatego **uczciwa analiza wyników wymaga czegoś więcej niż jednego procentu zdawalności.** Wymaga spojrzenia na strukturę uczniów, czas spędzony w szkole, historię wcześniejszej edukacji, powody wyboru edukacji domowej, liczbę osób przystępujących po raz pierwszy, liczbę osób poprawiających wyniki i kontekst indywidualnych sytuacji.

W rozszerzonej wersji materiału pokażemy, jak patrzymy na wyniki egzaminów, jakie wnioski wyciągamy i co zmieniamy, żeby lepiej wspierać uczniów.

10. Co pokazały dotychczasowe kontrole i postępowania?

Szkoła w Chmurze była już wielokrotnie sprawdzana przez różne instytucje: samorządy, kuratoria i organy odwoławcze. Często działo się to w atmosferze dużych emocji i publicznych pytań o to, czy model edukacji domowej w dużej skali w ogóle może działać prawidłowo.

Nie chcemy mówić, że każda kontrola kończyła się bez żadnych uwag. Tak nie jest i przy takiej skali działania byłoby to mało wiarygodne. Chcemy jednak pokazać coś innego: **wiele razy pojawiały się bardzo poważne wątpliwości**, a później — po sprawdzeniu dokumentów, odwołaniach albo kolejnych czynnościach — obraz okazywał się dużo bardziej złożony niż pierwsze publiczne komunikaty.

Tak było między innymi w sprawie katowickich szkół. W 2024 roku Miasto Katowice zdecydowało o wykreśleniu z ewidencji tamtejszych placówek Szkoły w Chmurze. Po odwołaniu i dostarczeniu dokumentacji miasto wycofało się z tej decyzji. We wspólnym komunikacie podkreślono, że **decyzja o wykreśleniu została odwołana** w związku z dostarczeniem dokumentacji zapewniającej ciągłość pracy szkoły.

Wcześniej, w opisywanym publicznie przebiegu tej sprawy, kontrola Kuratorium Oświaty w Katowicach miała wykazać, że zalecenia będące podstawą do działań miasta zostały zrealizowane. Mimo to postępowanie administracyjne trwało dalej, a dopiero później doszło do odwołania decyzji o wykreśleniu szkół.

Podobny mechanizm widać w sprawie kontroli kuratorskich po wynikach egzaminów. Po publicznych wypowiedziach przedstawicieli MEN kuratoria sprawdzały szkoły, w których uczniowie korzystali z edukacji domowej. Kontrola objęła szkoły w trzech województwach, a przeprowadzono ją w trzech placówkach Szkoły w Chmurze. **Te placówki nie otrzymały zaleceń dotyczących najczęściej wskazywanych nieprawidłowości stwierdzanych w innych szkołach.**

To ważne, bo pokazuje, że pytania o jakość egzaminów, oceny i wyniki matur były rzeczywiście sprawdzane. Jednocześnie **kontrola nie potwierdziła prostej tezy**, że problem polegał na fikcyjności szkoły albo braku realnych procesów edukacyjnych. MEN przyznało również, że rozbieżności między ocenami końcowymi a wynikami egzaminów państwowych nie dotyczą wyłącznie Szkoły w Chmurze.

Osobnym obszarem są kontrole dotacji prowadzone przez Warszawę. Już w 2022 roku ratusz kontrolował wykorzystanie dotacji za 2021 rok i wskazywał na konieczność zwrotu części środków. Szkoła od początku kwestionowała poprawność ustaleń kontroli i składała zastrzeżenia.

Później spór objął także rozliczenia za 2022 rok, w tym koszty platformy edukacyjnej. To jeden z najważniejszych i najbardziej szczegółowo badanych obszarów. Miasto kwestionowało wysokość wydatków na platformę, a Szkoła podtrzymywała, że wydatki były związane z realnym narzędziem i realną usługą potrzebną do działania modelu edukacyjnego.

Najważniejszy, ostatni element tej historii dotyczy rozstrzygnięcia Samorządowego Kolegium Odwoławczego. **W maju SKO uchyliło do ponownego rozpatrzenia decyzję prezydenta Warszawy dotyczącą zwrotu części środków.** To nie oznacza jeszcze ostatecznego zakończenia całego sporu, ale oznacza, że decyzja miasta nie utrzymała się w kontroli odwoławczej i sprawa musi zostać ponownie przeanalizowana.

Dlatego prosimy, żeby na kontrole patrzeć nie przez pryzmat pierwszego nagłówka, ale przez cały przebieg sprawy: zarzut, dokumenty, zastrzeżenia, odwołanie, rozstrzygnięcie. Przy działalności finansowanej ze środków publicznych kontrola jest potrzebna i uzasadniona. Ale równie ważne jest to, żeby jej wyniki były oceniane rzetelnie, z uwzględnieniem odpowiedzi szkoły, dokumentów oraz rozstrzygnięć organów odwoławczych.

Dla nas wniosek jest prosty: **Szkoła w Chmurze nie uciekała przed kontrolą.** Przez kolejne lata była sprawdzana bardzo skrupulatnie — w obszarze finansów, dokumentacji, egzaminów, organizacji szkół i działania placówek. W wielu sytuacjach pierwsze, bardzo ostre tezy okazywały się później niepełne, wymagały korekty albo wracały do ponownego rozpatrzenia.

To nie zwalnia nas z obowiązku dalszego wyjaśniania pytań. Przeciwnie — pokazuje, że przy tak dużej skali potrzebna jest cierpliwa, merytoryczna rozmowa. Dlatego także dziś chcemy odpowiadać na pytania faktami, dokumentami i pełnym kontekstem, a nie samymi deklaracjami.

11. Podsumowanie

Szkoła w Chmurze powstała jako odpowiedź na realną potrzebę zmiany edukacji.

Założyli ją Barbara Jędrusiak i Mariusz Truszkowski, łącząc doświadczenie edukacyjne, wychowawcze, społeczne, technologiczne i organizacyjne.

Jeszcze zanim powstała Szkoła w Chmurze, Fundacja Społeczeństwo rozpoczęła konieczną inwestycję w stworzenie własnej platformy edukacyjnej. Platforma powstała w 2019 roku z konkretnej koncepcji edukacyjnej, a nie z potrzeby obsługi masowej skali.

Jej rdzeniem były karty pracy — zadania wspierające samodzielną naukę ucznia, a nie cyfrowy podręcznik.

Pierwszymi użytkownikami platformy byli uczniowie Turkusowej Wieży. Dopiero później zaczęli korzystać z niej uczniowie w edukacji domowej, a następnie zaczęły dołączać pierwsze szkoły partnerskie.

Skala rosta bardzo szybko: od trochę ponad 100–150 uczniów we wrześniu 2020 roku do około 30 tys. w latach 2023–2024.

Wraz ze wzrostem skali platforma rozwinęła funkcje organizacyjne: egzaminy, protokoły, świadectwa, komunikaty, strefę rodzica, kalendarze, formularze i obsługę procesów szkoły.

Wokół Szkoły w Chmurze działało kilka podmiotów, ponieważ projekt wymagał różnych kompetencji: edukacyjnych, technologicznych, administracyjnych, księgowych i organizacyjnych.

Powiązania między podmiotami wymagają jasnego opisanie, ale same w sobie nie oznaczają nieprawidłowości.

Pytania o koszty, ceny, umowy i dokumenty traktujemy poważnie. Chcemy odpowiadać na nie faktami.

Szkoła działa dalej. Uczniowie, rodziny i codzienna praca pozostają naszym priorytetem.

12. Q&A

Czy platforma powstała dlatego, że Szkoła w Chmurze zrobiła się duża?

Nie. **Platforma powstała wcześniej** — w styczniu 2019 roku — z konkretnej koncepcji edukacyjnej.

Chcieliśmy stworzyć narzędzie, które pozwala uczniom pracować z podstawą programową bardziej samodzielnie, a szkole daje więcej przestrzeni na relacje, projekty, doświadczenie i kompetencje XXI wieku.

Duża skala przyszła później i sprawiła, że platforma musiała rozwinąć także funkcje organizacyjne.

Czy platforma była tylko stroną z materiałami?

Nie. Na początku jej rdzeniem były karty pracy, ale z czasem stała się dużo szerszym systemem.

Obsługiwała między innymi materiały edukacyjne, egzaminy klasyfikacyjne, dokumentację egzaminacyjną, protokoły, przygotowanie świadectw, komunikację z uczniami, strefę rodzica, formularze, kalendarze konsultacji, kursów, warsztatów i wykładów oraz procesy organizacyjne szkoły.

Dlaczego musieliście stworzyć własne narzędzie?

Bo nasza metoda pracy była inna niż klasyczny cyfrowy podręcznik.

Nie chcieliśmy po prostu przenieść lekcji albo podręcznika do internetu. Chcieliśmy stworzyć narzędzie oparte na kartach pracy, zadaniach, samodzielnym poszukiwaniu źródeł i większej odpowiedzialności ucznia za proces nauki.

Gotowe rozwiązania nie były tworzone z myślą o takim modelu.

Dlaczego w Szkole w Chmurze działa kilka podmiotów?

Bo projekt bardzo szybko rósł i potrzebował wielu różnych kompetencji.

Inne zadania miały szkoły, inne Fundacja, inne zespoły technologiczne, księgowe, organizacyjne i administracyjne. W szybkim rozwoju korzystaliśmy też z zasobów i doświadczeń, które istniały przed Szkołą w Chmurze.

To wymaga jasnego opisanie i dokumentacji. Sam fakt współpracy kilku podmiotów nie przesądza jednak o nieprawidłowości.

Dlaczego organem prowadzącym szkoły jest spółka z o.o., skoro mówimy o działalności non-profit?

To prawda: organem prowadzącym szkoły była spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Nie oznacza to jednak komercyjnej intencji całego przedsięwzięcia.

Spółka z o.o. była użyta z powodów organizacyjno-prawnych. Prowadzenie szkół bezpośrednio przez fundację wiązałoby się z większymi trudnościami formalnymi i operacyjnymi, dlatego szkoły były prowadzone przez spółkę.

Kluczowe jest jednak to, że **jedynym udziałowcem tej spółki jest fundacja**. Taki model pozwalał połączyć sprawność organizacyjną spółki z niedochodową intencją całego przedsięwzięcia.

Innymi słowy: forma spółki z o.o. była rozwiązaniem organizacyjno-prawnym, a nie odejściem od społecznej misji projektu. Intencją było prowadzenie szkół w sposób stabilny i odpowiedzialny, przy zachowaniu niedochodowej logiki całego modelu.

Czy powiązania między podmiotami były czymś ukrywanym?

Nie. **Nic nie było ukrywane.**

Powiązania między osobami i podmiotami były od początku klarowne i możliwe do sprawdzenia w publicznych rejestrach. Wynikały z historii rozwoju projektu, wcześniejszych doświadczeń Mariusza, dostępnych zasobów oraz potrzeby szybkiego budowania zaplecza edukacyjnego, technologicznego, organizacyjnego i administracyjnego.

Nie chcemy ich ani ukrywać, ani bagatelizować. Przeciwnie — chcemy je jasno opisać, bo przy tak dużej skali działania i przy finansowaniu edukacji ze środków publicznych przejrzystość jest szczególnie ważna.

Sam fakt powiązań nie oznacza nieprawidłowości. Kluczowe pytania brzmią: czy usługi były realne, potrzebne, wykonane, udokumentowane i rozliczone w uzasadniony sposób. Na te pytania odpowiadamy dokumentami.

Dlaczego cena platformy się zmieniała?

Bo zmieniała się skala, zakres usług i sposób organizacji wsparcia.

W latach 2021–2022 cena wynosiła 250 zł miesięcznie od ucznia. Dla ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego opłata wynosiła 2500 zł miesięcznie, ale obejmowała także średnio 15–18 godzin miesięcznie (4 h tygodniowo) indywidualnych zajęć 1:1 z opiekunem edukacyjnym.

Później, przy większej skali i zmienionych zasadach finansowania, cena została obniżona do 100 zł miesięcznie od ucznia oraz 250 zł miesięcznie od ucznia z orzeczeniem — już w modelu, w którym bezpośrednio wsparcie specjalistyczne organizowała szkoła.

Czy słabsze wyniki matur oznaczają, że szkoła nie działała?

Nie można tak tego uprościć.

Wyniki matur są ważne i traktujemy je poważnie. Ale **nie są prostym dowodem na to, że szkoła była fikcyjna albo że platforma nie była używana.**

Do uczciwej oceny wyników trzeba znać strukturę uczniów, ich wcześniejsze doświadczenia, czas spędzony w szkole, powody wyboru edukacji domowej i indywidualne sytuacje rodzin.

Czy Szkoła w Chmurze działa dalej?

Tak. Szkoła działa dalej.

Uczniowie, rodziny i codzienna praca pozostają naszym priorytetem. Równolegle porządkujemy dokumentację i przygotowujemy rozszerzone wyjaśnienia dotyczące historii platformy, modelu działania, kosztów, ról poszczególnych podmiotów i odpowiedzi na pytania społeczności.

Zakończenie

Jesteśmy w trakcie porządkowania i opisywania tej historii w sposób bardziej szczegółowy. Nie wszystko możemy pokazać od razu publicznie, zwłaszcza jeśli dotyczy danych uczniów, dokumentów finansowych, umów albo trwających czynności. Ale chcemy, żeby społeczność rozumiała sens tego, co powstało.

W ciągu około miesiąca opublikujemy rozszerzoną wersję tego materiału. Chcemy w niej pokazać dokładniejszą oś czasu, więcej informacji o funkcjach platformy, modelu działania, rolach poszczególnych obszarów oraz odpowiedzi na pytania, które otrzymamy od społeczności.

Szkoła działa dalej. Uczniowie, rodziny i codzienna praca pozostają naszym priorytetem. **Pytania o przeszłość chcemy wyjaśniać spokojnie, odpowiedzialnie i na podstawie faktów.**